



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., advokátska kancelária, Štúrova 43, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 62/2015 zo 14. decembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 To 87/2014 z 26. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 62/2015 zo 14. decembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 87/2014 z 26. novembra 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Tk 1/2014 z 29. júla 2014 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia a ochranným dohľadom v trvaní 3 rokov. Krajský súd rozhodol v odvolacom konaní rozsudkom sp. zn. 2 To 87/2014 z 26. novembra 2014 o odsúdení sťažovateľa na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov a jeho zaradení do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 62/2015 zo 14. decembra 2015 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3.1 Vo všeobecnej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatuje, že *„Odvolací súd vyslovil vinu sťažovateľa na základe nesprávne vyhodnotených dôkazov, a to aj napriek tomu, že v tomto prípade malo dôjsť k aplikácii zásady in dubio pro reo, pričom však odvolací súd tak nepostupoval, keďže výsledky v trestnom konaní, ktoré boli nakoniec prvostupňovým súdom aj odvolacím súdom konštatované, resp. ktoré zrejme vyplývajú z vykonaného dokazovania, sú v extrémnom rozpore so skutkovými závermi týchto súdov, a to bez zrejmeného rešpektovania uvedenej zásady, ktorej uplatňovanie v trestnom konaní je imanentnou súčasťou riadne fungujúceho právneho štátu a práve takéto konanie považuje sťažovateľ za porušenie ústavnosti v rámci trestného konania a má za to, že tento argument je relevantným dôvodom podania ústavnej sťažnosti.“* V ďalšom doplnil, že *„Odvolací súd ... neposkytol riadne odpovede na relevantné otázky resp. závažné námietky,*

ktoré vyvracali priebeh skutku a ktoré boli uvedené v odvolaní a v rámci svojho rozhodnutia najmä odkazoval na prvostupňový rozsudok a to napriek tomu, že podstatné otázky a argumenty zostali v konaní pred prvostupňovým súdom nezodpovedané a sporné (takýmto postupom odvolací súd reálne odoprel sťažovateľovi právo na preskúmanie správnosti rozsudku prvostupňového súdu, teda právo na dvojinštančnosť konania, ktorého zachovanie je v tomto prípade možné konštatovať len vo formálnej rovine, keďže bola obhajobe odňatá možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rovine polemiky s jeho dôvodmi). Všeobecné súdy vo veci sťažovateľa tak evidentne hodnotili dôkazy takým spôsobom, že z celého radu proti sebe stojacich dôkazov vzali za základ pre svoje rozhodnutie výlučne len tie, ktoré svedčili v neprospech sťažovateľa.“.

3.2 V konkrétnej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na viaceré pochybenia pri hodnotení obsahu vykonaných dôkazov a ich dopad na predovšetkým presné vymedzenie skutku, k čomu v súhrne skonštatoval, že „... ak by sa odvolací súd riadne vysporiadal s výpoveďou svedka [REDACTED], svedkyne [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] ako aj so znaleckým posudkom [REDACTED] a [REDACTED], musel by pripustiť aj verziu sťažovateľa indikujúcu jeho konanie v nutnej obrane. Keďže však všeobecné súdy nebrali vôbec do úvahy dôkazy svedčiace v prospech sťažovateľa a absolútne sa v odôvodnení rozhodnutí nevysporiadali s podstatnými dôkazmi ktorými by bolo preukázané, že sťažovateľa napadol práve poškodený, pričom zo strany sťažovateľa išlo výlučne o odvrátenie priamo hroziaceho útoku primeraným spôsobom k intenzite tohto útoku poškodeného, je potrebné považovať rozsudok za arbitrárny a tým porušujúci práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“. V nadväznosti na túto úvahu sťažovateľ predostrel ústavnému súdu veľmi podrobnú analýzu vybraných dôkazov a predostrel vlastné interpretačné, podľa jeho názoru z nich vyplývajúce, alternatívne závery.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.12.2015, sp. zn. 2Tdo 62/2015 ako aj rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.11.2014, sp. zn. 2To/87/2014, porušené boli.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.12.2015, sp. zn. 2Tdo 62/2015, ako aj Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.11.2014, sp. zn. 2To/87/2014 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Krajský súd v Nitre má povinnosť vec znova prerokovať a rozhodnúť a je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky.

III. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia v sume 303,16-Eur...“

II.A

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II. B

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu

7. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal nedostatočnú interpretáciu vykonaných dôkazov vo veci konajúcimi súdmi a ignoráciu skutočností svedčiacich v jeho prospech s postupom v zmysle zásady „in dubio pro reo“, k čomu akcentoval, že „... všeobecné súdy nemôžu vysloviť záver o vine na základe pravdepodobnosti, keďže aj pri posudzovaní odborných znaleckých záverov platí zásada, že nedokázaná vina znamená dokázanú nevinu, pričom odvolací súd nevysvetlil z akého dôvodu znaleckému posudku v prospech sťažovateľa neuveril“. V konkrétnostiach poukázal na to, že (i) „Odvolací súd... mal jednoznačne povinnosť zobrať do úvahy aj výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] ale keďže tak neurobil a pozornosť venoval predovšetkým výpovedi svedka [REDAKOVANÉ], podstatným spôsobom porušil základné ľudské práva sťažovateľa, keď konštatoval, že prvostupňový súd správne vyhodnotil ako usvedčujúci dôkaz výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], pričom výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] nebral vôbec do úvahy.“, (ii) „Ďalšou skutočnosťou výrazne spochybňujúcou výpovednú hodnotu svedeckej výpovede svedka [REDAKOVANÉ] je výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorá taktiež ostala v odôvodneniach všeobecných súdov nepovšimnutá.“, (iii) „... všeobecné súdy pri rozhodovaní vôbec neprihliadli a v odôvodnení rozhodnutí sa nevysporiadali s výpoveďou svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá jednoznačne vypovedala v prospech skutkových tvrdení sťažovateľa.“, (iv) „... všeobecné súdy pri rozhodovaní vôbec neprihliadli a v odôvodnení rozhodnutí sa nevysporiadali s výpoveďou svedka [REDAKOVANÉ], ktorý jednoznačne vypovedal v prospech skutkových tvrdení sťažovateľa.“, (v) odvolací súd sa „vôbec nevysporiadal so závermi uvedenými v znaleckom posudku zo súdneho lekárstva znaleckej organizácie [REDAKOVANÉ], ktorý vykonali a k jeho obsahu boli vypočutí znalci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ... Predmetné trestné konanie, ktoré bolo vedené proti sťažovateľovi tak bolo výnimočné tým, že sťažovateľ predložil súdu ako dôkaz

znalecký posudok, ktorý podstatným spôsobom spochybnil ba až vyvrátilo priebeh skutku tvrdený obžalobou. K tomuto znaleckému posudku sa však odvolací súd riadne nevyjadril a s tvrdeniami v ňom uvedenými sa riadnym spôsobom nevysporiadal.“.

8. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého

porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde, ako aj pod tento článok spadá právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia voči konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie ESLP z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej

judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2 Tdo 62/2015 zo 14. decembra 2015 v podstatnom uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 371 ods. 1 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.).

Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Tr. por.

Dovolacie námietky sú uvedené v časti II a/ a II b/ písomného dovolania.

Prvá časť námietok argumentačne smeruje ku hodnoteniu dôkazov, a teda ku preskúmvaniu skutkových zistení oboch konajúcich súdov.

Skutkový stav však v dovolacom konaní vedenom na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemožno preskúmať, nakoľko to zákon v písmene i/ naposledy označeného ustanovenia výslovne zakazuje.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Porušenie zákazu skúmania a zmeny súdom zisteného skutku by znamenalo vážne porušenie jedného zo základných postulátov demokratického a právneho štátu, ustanovenia Čl. II ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Pokiaľ ide o citáciu z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) I. ÚS 485/2013, tento reaguje na napádanie skutkových záverov krajského

súdu sťažovateľom, a to v tej rovine, že „by bolo možné uvažovať o tom, že je daný dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku“.

Ide teda o okolnosť vysporiadania sa dovolacím súdom v rámci jeho právnych úvah s možnosťou použitia dotknutého dovolacieho dôvodu na skúmanie skutkových záverov (zistení) súdu, resp. napadnutého rozhodnutia, pretože zo zistených dôkazov nebolo podľa sťažovateľa možné dospieť k záveru, že sa dopustil predmetného skutku (trestného činu).

Také vysporiadanie sa dovolací súd s negatívnym výsledkom činiť a konštatuje, že nemožno považovať za ústavne konformný výklad zákona, pri ktorom by štátny orgán postupoval určitým spôsobom napriek výslovnému zákazu takého postupu (... nemôže skúmať a meniť). Naopak, išlo by o prípad tzv. svojvôle, ignorácie zákona a zotretie rozdielu medzi zákonodarnou a súdnou mocou.

Opačná (v príslušnom smere) koncepcia dovolacieho konania systematicky zapadá do sústavy opravných prostriedkov podľa nekodifikovaného Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy mimoriadneho opravného prostriedku (sťažnosť pre porušenie zákona), ktorým bolo možné napadnúť akékoľvek porušenie zákona, aktuálne musí byť splnený niektorý zo zákonom ustanovených dovolacích dôvodov. Sťažnosť pre porušenie zákona však mohol podať len generálny prokurátor a minister spravodlivosti, kým de lege lata je dovolanie dostupné v zásade pre každého obvineného.

Taký postup zvolený zákonodarcom je vecne - logický, keďže do volacie konanie, ktoré môže podaním dovolania začať široký okruh subjektov, nie je (a nemôže byť) „druhým kolom“ konania odvolacieho, pri ktorom je možné napadnúť aj skutkové zistenia (a najvyšší súd nemôže byť sekundárnym odvolacím súdom pre všetky konania). Pri dovolaní podanom pre niektorý z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa tak uplatňujú len zákonom určené závažné nedostatky aplikácie hmotného a procesného práva.

Ako vyplýva aj z aktuálne prijatého stanoviska najvyššieho súdu k obsahovo podobnej otázke:

„Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia

ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.“

Preskúmanie skutkových zistení v dovolacom konaní však nie je vylúčené, a to pri dovolaní podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré podáva minister spravodlivosti, a to na podnet (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku). Osobou podnecovateľa môže byť (z hľadiska výnimky uvedenej v naposledy označenom ustanovení) aj obvinený, nakoľko tento zo skutkových dôvodov nemôže podať odvolanie (ak však spĺňa kritériá uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Skutkový prieskum je teda inou súčasťou procesnej konštrukcie dovolacieho konania, než je dovolanie podané obvineným.

Nemožno argumentovať rozhodnutiami súdov (vrátane ústavného) Českej republiky, nakoľko tamojšia právna úprava obdobného dovolacieho dôvodu je vo významnej okolnosti odlišná.

Podľa § 265b ods. 1 Trestného rádu Českej republiky „dovolání lze podat, jen - je li tu některý z následujících důvodů: - g) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotné právním posouzení,“.

Absentuje teda výslovný zákonný zákaz skúmania a zmeny súdom zisteného skutku, ktorý je uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/, v časti vety za bodkočiarkou Trestného poriadku. Interpretáčnne medze sú pri takej (českej) právnej úprave podstatne širšie (k tomu pozri aj R 14/2015-čiasťka2/2015).

Nemožno teda preskúmať časť námietok, označených v dovolaní ako „nesprávnosť vyhodnotenia dôkazov“.

Pod bodom II/a je namietaná aj arbitrárnosť rozhodnutia, rovnako však nesprávne.

Bez ohľadu na okolnosť, že v zmysle § 371 ods. 7 Trestného poriadku dovolanie nie je prípustné len proti odôvodneniu rozhodnutia - odôvodnenie rozhodnutia nie je arbitrárne, resp. svojvoľné vtedy, ak jeho závery, resp. závery rozhodnutia ako celku (teda aj výroku) nezodpovedajú predstave strany v konaní, ktorá neuspela.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v preskúmvanej veci spĺňa všetky parametre ustanovenia § 168 Trestného poriadku, pričom je na hranici v ňom uvedenej požiadavky „stručnosti“ v oblasti skutkových zistení, a to práve v opačnej pozícii, než je absencia dostatočného odôvodnenia - v podstatných bodoch je odôvodnenie podrobné.

K namietanému nezohľadneniu znaleckého posudku predloženého obhajobou je potrebné uviesť, že rozsudok okresného súdu sa ním zaoberá na č. l. 13 a následne 15 a 16, kde sa zároveň vysvetľuje, prečo pri hodnotení súdu „neobstál“ oproti znaleckému posudku [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] - odvolací súd sa zaoberá touto problematikou na č. l. 7 svojho rozsudku.

Obdobné je to aj vo vzťahu k výpovediam svedkov, u ktorých dovolanie namieta nevysporiadanie sa s nimi ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]). Tieto výpovede reflektuje odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a vo vzťahu k odvolacím námietkam aj odôvodnenie rozsudku krajského súdu ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]), a to so zdôraznením, že priamym svedkom činu bol len svedok [REDAKOVANÉ]. Osobitný dôraz sa kladie na objektivizáciu skutkových zistení znaleckým dokazovaním, a to so zvýšenou pozornosťou vo vzťahu ku vyvráteniu obrany obžalovaného.

Keďže obhajobné tvrdenia obžalovaného sa nezmenili a premietli sa do odvolacích námietok, je správny postup odvolacieho súdu, pokiaľ okrem vlastných úvah vo zvyšku riešenej problematiky odkazuje na dostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Opak by bol formalistickým „odpisovaním“ od nižšej súdnej inštancie.

Sám dovolateľ pritom (tiež správne) uvádza, že odvolací súd nemusí zodpovedať na každú otázku nastolenú v odvolaní.

Ide o riešenie otázok, ktoré sú podstatné a vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa sú (mohli by byť) sporné.

V tomto smere je v posudzovanej veci najdôležitejšie vysporiadanie sa s obranou obžalovaného, a to na báze znaleckého dokazovania, čím sa krajský súd zaoberá explicitne a v dostatočnom rozsahu.

Úlohou dovolacieho súdu, v kontexte uplatniteľných ústavnoprávnych aspektov tvrdenej arbitrárnosti rozhodnutia, pritom nie je preskúmať (ako vyplýva aj z vyššie uvedenej charakteristiky dovolacieho konania) vecnú správnosť dôkazných úvah. Jeho úlohou je overiť, či konajúce súdy, vrátane odvolacieho, venovali relevantným otázkam dostatočnú pozornosť.

Odpoveď na túto otázku je pozitívna a dovolateľ sa len pokúša do dovolacieho konania duplicitne vniesť odvolací prvok (skutkovo - dôkazného prieskumu). Ním uplatnené

okolnosti stoja mimo dovolacích dôvodov, čo podmieňuje odmietnutie dovolania pre jeho zrejmu nedôvodnosť podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.

Rovnaký postup je potrebné zvoliť aj pri námietkach označených ako „nesprávne právne posúdenie skutku“.

Tu dovolateľ totiž namieta, že zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva spáchanie trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného (§ 145 Trestného zákona), čo podmieňuje týmto tvrdením:

„Z opisu skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že dovolateľ jedenkrát bodol poškodeného do oblasti tesne pod kľúčnou kosťou. Toto miesto však nie je miestom na ktorom sa nachádzajú životne dôležité orgány. Zo skutkovej vety rozsudku teda nevyplýva vražedný úmysel.

V nadväznosti na základ takto formulovanej skutkovej vety by do úvahy mohlo pripadať aj uznanie viny zo zabitia podľa § 147 alebo 148 Trestného zákona.“

K tomu dovolací súd uvádza, že v skutku je popísané ako konanie obvineného (bodnutie nožom s dĺžkou čepele 13 cm a šírkou 1,8 cm pravou rukou, veľkou intenzitou do oblasti ľavej hornej časti hrudníka), tak aj následok (ťažké zranenia a to bodné poranenie hrudníka tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a jedno povrchové rezné poranenie na ľavom predlaktí, pričom na následky týchto zranení [REDAKOVANÉ] utrpel krvácajúci šok pri zakrvácaní do ľavej pohrudnicovej dutiny s priebodom ľavých pľúc a hrudnej srdcovnice, následkom čoho zomrel), a rovnako tak aj príčinná súvislosť medzi konaním a následkom (vyjadrená slovami „následkom čoho“). Subjektívna stránka - úmysel smerujúci k usmrteniu je zrejmy z popisu konania obvineného, a to práve vzhľadom na použitý nástroj a spôsob a lokalizáciu bodnutia. Ide o vetu skutkovú, a nie právnu, preto sa v nej necituje formulácia použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona (iného úmyselne usmrtil, resp. usmrtil), ktorá je citovaná v kvalifikačnej časti výroku o vine.

Okolnosť, že usmrtenie bolo spôsobené bodnutím obvineného (a nie inak) je súčasťou skutku, ktorého správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd skúmať a meniť (aj bez ohľadu na notoriету možnosti zasiahnuť životne dôležité orgány bodnutím do ľavej časti hrudníka nožom s čepeľou dĺžky 13 cm) - preto je okolnosť namietaná dovolateľom rovnako ako v predchádzajúcich prípadoch mimo uplatniteľných dovolacích dôvodov a dovolanie bolo

aj vo vzťahu k nej potrebné odmietnuť ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.»

14. Krajský súd v rozsudku sp. zn. 2 To 87/2014 z 26. novembra 2014 v podstatnom uviedol:

«Krajský súd na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou, nezistiac zákonné dôvody na postup podľa § 316 ods. 1 alebo § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolania prokurátora ako aj obžalovaného sú čiastočne dôvodné.

Ako vyplýva z obsahu trestného spisu, zápisníc o hlavnom pojednávaní a z dôvodov napadnutého rozsudku, okresný súd vykonal vo veci dokazovanie zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu.

Na rozdiel od dôvodov odvolania obžalovaného, krajský súd považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku za dostatočné a v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný od vznesenia obvinenia popieral spáchanie skutku. Jeho obhajoba spočívala v tom, že útočníkom s nožom v ruke bol práve poškodený a on sa útoku iba bránil. K bodnutiu poškodeného malo dôjsť pri tom, ako chytil pravú ruku poškodeného, v ktorej držal nôž, snažil sa ho odtláčať a pri vykrútení ruky došlo k bodnutiu poškodeného. Poprel akýkoľvek úmysel poškodeného napadnúť a tobôž ho usmrtiť.

Okresný súd sa dôkladne a podrobne zaoberal nielen obhajobou obžalovaného, ale aj dôkazmi, ktoré preukazovali zavinenie obžalovaného ako aj dôkazmi, ktoré mali svedčiť v prospech obžalovaného.

V dôvodoch rozsudku podrobne rozoberal predovšetkým závery dvoch znaleckých posudkov (znalecký posudok 1. a znalecký posudok 2.), kde vznikli rozpory najmä čo do spôsobu bodnutia poškodeného ako aj spôsobu vykonania pitvy poškodeného, pri ktorej nebolo odmerané miesto bodnutia od stredovej roviny ako aj to, že nebol zmeraný uhol bodného kanála. Tieto skutočnosti aj podľa názoru krajského súdu nemohli mať podstatný vplyv na závery o tom, že poškodený bol bodnutý nožom a bodnutie bolo veľkej intenzity. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na stanovisko znalkyne [REDACTED], ktorá vylúčila možnosť vzniku bodného zranenia poškodeného spôsobom, ako to opisoval

obžalovaný. Pri verzii obžalovaného by sila bodnutia pôsobila aj do strán, čo by ovplyvnilo charakter bodnej rany, aj samotný bodný kanál.

Na záveroch znalcoch [REDACTED] a [REDACTED] (znalecký posudok č. 1) podľa názoru krajského súdu nič nementí ani skutočnosť, že znalci [REDACTED] a [REDACTED] (znalecký posudok č. 2) čiastočne pripustili možnosť vzniku bodného zranenia aj podľa verzie obžalovaného.

Krajský súd pritom poukazuje na to, že títo znalci súdnu pitvu poškodeného nevykonávali, pri vypracovávaní znaleckého posudku vychádzali zo žiadosti o vypracovanie znaleckého posudku (obhajcom), zo zápisnice o výsluchu obžalovaného z 30. 4. 2014, zo znaleckého posudku zo súdnej pitvy (znalecký posudok č. 1) z fotodokumentácie z miesta činu, zo súdnej pitvy a z vyšetrovacieho pokusu s obžalovaný a s figurantom.

K uvedenému vyšetrovaciemu pokusu, aj na základe ktorého znalci podávali znalecký posudok, považuje krajský súd za potrebné uviesť, že vyšetrovací pokus je vyšetrovacia metóda, upravená v Trestnom poriadku, a teda ako vyšetrovacia metóda nemôže byť vykonávaná obhajcom, jeho koncipientom ako figurantom, obžalovanými a znalcami, ako to opisoval znalec [REDACTED] na hlavnom pojednávaní dňa 24. 02. 2014 (čl. 947). Na tomto hlavnom pojednávaní uvedený znalec tiež uviedol, že sa pripája k verzii obžalovaného, ale nevylučuje ani verziu v záveroch znaleckého posudku [REDACTED].

Výpoveď svedka [REDACTED] okresný súd správne vyhodnotil ako usvedčujúci dôkaz o tom, že obžalovaný pichol nožom poškodeného. Podľa výpovede tohto svedka mal poškodený [REDACTED] spadnúť na zem po údere päťou do hrude od obžalovaného a až potom zbadal v ruke obžalovaného nôž.

Svedok [REDACTED] potvrdil, že od svedka [REDACTED] sa dozvedel, že „[REDACTED] zabil [REDACTED].“ Pri konfrontácii týchto svedkov, svedok [REDACTED] poprel, že by hovoril svedkovi [REDACTED] o tom, že nôž vytiahol poškodený.

Aj svedok [REDACTED] tvrdil, že keď sa rozprával so svedkom [REDACTED], tento hovoril, že [REDACTED] sa pohádal s [REDACTED] a pichol ho s nožom.

Svedok [REDACTED] dokonca uvádzal, že sám obžalovaný mu telefonoval, že pichol [REDACTED]. Tento svedok zároveň potvrdil, že aj obžalovaný nosieval nože a nôž, ktorý mu bol ukázaný, u poškodeného [REDACTED] nevidel. Obžalovaného a poškodeného označil ako najlepších kamarátov.

S poukazom aj na tieto dôkazy, treba vyhodnocovať aj výpovede svedka [REDACTED] a [REDACTED], ktorým obžalovaný opisoval skutok tak, že útočníkom mal byť poškodený. Svedok [REDACTED] im pritom priebeh skutku opísal v dvoch verziách. A týmito skutočnosťami sa okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku zaoberal a správne ich aj vyhodnotil. Svedok [REDACTED] navyše pri konfrontácii poprel tvrdenie [REDACTED].

Pokiaľ obžalovaný v odvolaní zdôrazňoval význam výpovedí manželov [REDACTED] ako dôkazy svedčiace v jeho prospech, tu treba uviesť, že títo svedkovia priamo priebeh skutku nevideli. Pokiaľ opisovali konanie obžalovaného a poškodeného po čine, ako to mali vidieť z okna ich bytu a ako to uvádza obžalovaný v dôvodoch odvolania, došlo nepochybne k zámene týchto osôb. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že osobou, ktorá bola pri ležiacom poškodenom bol práve svedok [REDACTED], ktorý sa mu snažil pomôcť, telefonicky komunikoval s operátorom HaZz, o čom svedčia aj telefonické prepisy medzi svedkom [REDACTED] a operátorom na linke 155 (čl. 559-561). Navyše v tom čase svedkovia ani nemohli poznať priezviská opisovaných osôb.

Pokiaľ obhajca obžalovaného v dodatku k odvolaniu uvádza, že obhajobe nebolo známe uvádzané zistenie, že obžalovaný mal spáchať skutok v afekte, krajský súd poukazuje nielen na dôvody napadnutého rozsudku, kde sa touto skutočnosťou súd zaoberal, ale aj na znalecký posudok znalkyne [REDACTED] a na zápisnice o hlavnom pojednávaní (čl. 890), kde sa znalkyňa k tejto otázke jednoznačne vyjadrovala.

Obhajobe bol alebo mal byť známy obsah znaleckého posudku tejto znalkyne (čl. 269), ako aj jej vyjadrenie na hlavnom pojednávaní. Námietky uvedené v dodatku odvolania preto považoval krajský súd za účelové a zavádzajúce.

K ďalším skutkovým zisteniam a vyhodnocovaniu jednotlivých dôkazov okresným súdom, nepovažoval krajský súd za potrebné sa podrobnejšie vyjadrovať, pretože okresný súd ako už bolo uvedené, veľmi podrobne a vecne rozobral dôkaznú situáciu, dôkazy zákonným spôsobom vyhodnotil, a preto krajský súd v tejto časti v podrobnostiach poukazuje na dôvody napadnutého rozsudku.

Okresný súd nepochybil, keď skutok obžalovaného právne kvalifikoval ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. spáchaného v nepriamom úmysle v zmysle § 15 písm. b/ Tr. zák.

Obžalovaný bodol poškodeného do oblasti hrudníka s nožom s 13 cm dlhou čepeľou. Bodnutie bolo veľkej intenzity. Námietky obžalovaného, že nad ľavou kľúčnou kosťou sa nenachádzajú životne dôležité orgány sú tiež zavádzajúce, pretože obžalovaný bodol poškodeného tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a zasiahol ľavé pľúca a hrudnú srdcovnicu. Zranenie poškodeného bolo pre svoju všeobecnú povahu smrteľné a smrti poškodeného nebolo možné zabrániť ani poskytnutím včasnej odbornej lekárskej pomoci. Tieto skutočnosti sú zadokumentované v trestnom spise a jednoznačne vyplývajú aj zo záverov znalcov zo súdnej pitvy poškodeného.

Spôsob spáchania skutku, intenzita bodnutia nožom s uvedenou dĺžkou čepele do hrudníka poškodeného ako aj vyhodnotenie dôkazov vylučujú, že by obžalovaný konal v nutnej obrane.»

15. Okresný súd v rozsudku sp. zn. 6 Tk 1/2014 z 29. júla 2014 v podstatnom uviedol:

«Po vykonaní dokazovania súd zhodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne nezávisle od toho, či tieto obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Súd mal z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že skutok sa stal tak, ako bolo uvedené v skutkovej vete obžaloby, k spôsobeniu následku týmto trestným činom - smrti došlo a skutok vykazuje znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa 145 odsek 1 Trestného zákona.

V konaní bolo jednoznačne preukázané, že skutok spáchal obžalovaný, ktorý svojim konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa 145 odsek 1 Trestného zákona, tak po stránke subjektívnej ako i objektívnej, keď obžalovaný [REDAKOVANÉ] zaútočil nožom na poškodeného [REDAKOVANÉ] a tomuto spôsobil bodné poranenie hrudníka, na následky ktorého poškodený utrpel smrteľné poranenie a zomrel.

Obžalovaný je usvedčovaný čiastočne svojou výpoveďou, v ktorej spáchanie skutku priznal, no bránil, sa že ho nechcel zabiť, že sa bránil útoku zo strany nebohého [REDAKOVANÉ], ktorý na neho vytiahol nôž a počas obrany sa nebohý na ten nôž napichol, t. j. jednalo sa

o nutnú obranu. Taktiež obžalovaný uvádzal, že sa nehádali kvôli hašišu ale peniazom, a že nôž mal v ruke preto, lebo ho vytiahol nebohému z rany, pričom k pôvodu noža sa vyjadril tak, že tento on sám vyrobil, ale v minulosti ho daroval nebohému [REDAKOVANÉ]. Súd poukazuje na skutočnosť, že obžalovaný sa viackrát rozporuplne vyjadroval ku skutočnosti, ako došlo k vytiahnutiu noža z tela obete.

Napriek vyššie uvedenej obrane obžalovaného je jeho vina jednoznačne a bez dôvodných pochybností preukázaná svedeckou výpoveďou priameho svedka [REDAKOVANÉ], ktorá je podporená znaleckými dokazovaniami najmä znalcov z odvetvia súdneho lekárstva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], nepriamo znaleckými posudkami KEÚ PZ Bratislava, a zncami z odvetvia psychológia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako i znalcov z odvetvia psychiatria [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. K priebehu skutku sa vyjadril svedok [REDAKOVANÉ], ktorý bol jediným očitým svedkom vraždy a ktorého vierohodnosť výpovede potvrdil vo svojich záveroch znaleckého posudku [REDAKOVANÉ].

Naopak v prospech verzie obžalovaného, že sa iba bránil útoku zo strany nebohého [REDAKOVANÉ] ktorému počas zápasu vykrútil ruku, v ktorej mal tento nôž a tým sa nebohý pichol, svedčí sčasti iba záver znaleckého posudku znalcov z odvetvia súdneho lekárstva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorý znalecký posudok predložil v konaní obhajca, a ktorí znalci aj po vypočutí na hlavnom pojednávaní síce pripustili verziu obžalovaného ako jednu z možností vzniku poranení nebohého, keď uviedli, že zranenia nebohého nemuseli jednoznačne vzniknúť iba zavinením druhej osoby, ale súčasne pripustili v rovnakej miere aj verziu, resp. závery znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], t. j. že zranenia nebohého mohli vzniknúť napadnutím druhej osoby s nožom v ruke, aj keď mali viac výhrad k tomuto znaleckému posudku. Znalci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa nevedeli vyjadriť, ktorý mechanizmus vzniku zranení nebohého pokladajú za pravdepodobnejší a prečo. Nepriamo verzii obžalovaného zodpovedá i výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] príslušníka polície, ktorý sa po spáchaní skutku dostavil na miesto činu a ktorý počas svojej výpovede uviedol, že pri vyťažovaní osôb nachádzajúcich sa na mieste činu, mu svedok [REDAKOVANÉ] povedal, že poškodený [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nebohý“) zaútočil na obžalovaného nožom a nie naopak, avšak túto skutočnosť počas konfrontácie svedok [REDAKOVANÉ] kategoricky poprel, a tiež druhý člen hliadky p. [REDAKOVANÉ], ktorý sa naraz so svedkom [REDAKOVANÉ] dostavil na miesto činu, uviedol, že svedok [REDAKOVANÉ] mu povedal, že stál ďalej

od miesta, tak nevidel, ktorá osoba vytiahla nôž, videl len ako má v rukách nôž [REDACTED], na to sa preľakol a začal z miesta utekať, a že mu [REDACTED] uviedol, že na noži budú jeho otlaky, lebo vytiahol nôž z tela nebohého, t. j. nepotvrdil to, čo uviedol svedok [REDACTED].

Poukazujúc na vyššie uvedené dva nepresvedčivé dôkazy o nevine obžalovaného a prihliadnuc na celý rad ďalších dôkazov, súd uznal obžalovaného za vinného zo skutku, ktorý sa mu kládol v obžalobe za vinu, nakoľko mal jednoznačne a bez dôvodných pochybností preukázané, že skutok spáchal obžalovaný spôsobom uvedeným v obžalobe, čím naplnil všetky znaky žalovaného obzvlášť závažného zločinu vraždy.

Zo spáchania skutku je jednoznačne usvedčovaný najmä výpoveďou priameho svedka [REDACTED], ktorý sa nachádzal na mieste činu a uviedol, že spolu s ním a nebohým bol na mieste činu ešte obžalovaný [REDACTED], viac už žiadna iná osoba. Svedok popísal podrobne konflikt, ktorý vznikol medzi obžalovaným [REDACTED] a nebohým [REDACTED] kvôli hašišu a tabletke Suboxon a to napriek skutočnosti, že boli najlepší kamaráti, ako osoby závislé od návykových látok sa pohádali kvôli drogám, ktorá hádka následne vyústila do fyzického konfliktu medzi nimi, pričom opísal, že obžalovaný ako i nebohý sa k sebe navzájom priblížili, resp. nevie či sa približoval i obžalovaný, nevidel, že by nebohý napadol obžalovaného ako uvádzal obžalovaný, naopak videl obžalovaného dvakrát sa zahnať na nebohého do oblasti hrudníka tak, že obžalovaný dvakrát zdvihol svoju pravú ruku do výšky nad hlavu a zahnal sa na nebohého do oblasti ľavej časti hrudníka nebohého, pričom po druhom údere videl obžalovanému v ruke nôž, konkrétne zazrel čepeľ noža, ktorý držal v ruke i potom ako ho okríkol a tento držal v ruke i potom keď sa blížil k svedkovi, v dôsledku ktorej okolnosti začal svedok z obavy o svoj život pred obžalovaným z miesta činu utekať preč. Svedok teda nevidel, že by ako prvý napadol obžalovaného nebohý [REDACTED] ani že by tento vytiahol nôž na obžalovaného, naopak uviedol, že keď sa nebohý blížil k obžalovanému, rozhadzoval rukami vedľa tela a nemal v nich nič, žiadnu zbraň a ani tieto nedržal vo výške nad hlavou, t. j. nenaznačoval útok na obžalovaného. Súd poukazuje na skutočnosť, že sa jedná o dôležitú výpoveď priameho a jediného očitého svedka vraždy, pričom výpovede ostatných svedkov sú iba reprodukciami informácií, ktoré tieto osoby získali od viacerých strán. Svedok [REDACTED] uviedol, že takto popísal udalosť i príslušníkom polície, ktorí sa dostavili na miesto činu, tiež popísal ako sa bezprostredne

po skutku obžalovaný obrátil jeho smerom s nožom v ruke, na čo sa svedok zľakol a začal utiekať, tiež uviedol, že ako sa vrátil k telu, videl nôž položený vedľa tela, no k telu prišiel neskôr ako obžalovaný, čím je možné vysvetliť to, že i v prípade, ak by naháňal obžalovaný svedka s nožom v ruke, mal dostatok času nôž položiť vedľa tela, keďže k telu prišiel ako prvý. Súd poukazuje i na to, že v prípravnom konaní svedok [REDACTED] detailne popísal polohu tela po dopade na zem, na čom zotrval i na hlavnom pojednávaní a ihneď po skutku zakričal svedok na obžalovaného „ty si ho pichol“. To čo svedok reálne videl, počul a zažil, detailne popísal.

K vierohodnosti výpovede svedka [REDACTED] bol vypracovaný na návrh obhajoby znalecký posudok z odvetvia psychológie [REDACTED], pričom zo záverov tohto posudku vyplynulo, že špecifická i všeobecná vierohodnosť výpovedí svedka [REDACTED] je zachovaná, výpoveď svedka je logická, v podstatných veciach sa neodchýlil od pôvodných výpovedí, z jeho výpovede vyplýva, že videl celý priebeh skutku, díval sa tým smerom, iba mu bránilo v priamom výhľade telo nebohého, ktorý mu stál chrbtom, t. j. nevidel celý priestor medzi obžalovaným a nebohým. Znalec sa vyjadril, že svedok popísal kľúčové udalosti samostatne a plynule, reprodukoval chronologicky, plasticky bez zárazov s uvedením vlastného správania, prežívania a konania. Diferencoval videné a zažité skutočnosti od domnienok, vypovedal opakovane aj detaily z predchádzajúcich výpovedí, následné výpovede nerozširoval o nové skutočnosti, je kritický vo vzťahu k výpadkom svojej pamäti. Neboli u neho zistené žiadne sklony k účelovému správaniu, myslenie je bez psychotických obsahových či štrukturálnych porúch, jeho schopnosť plánovať je nízka, neboli zistené konfabulačné resp. fabulačné sklony, pamäťový fond má v norme, vie správne vnímať, zapamätať si a následne reprodukovat' v chronologickom slede prežité udalosti, ktoré doplnil vlastným prežívaním a pozorovaním. S poukazom na tieto skutočnosti súd nemá dôvod pochybovať o vierohodnosti výpovede tohto svedka. Znalec nezistil u svedka skresľovanie reality vo vzťahu k prejednávánemu skutku, a to ani napriek tomu, alebo z dôvodu, že sa u svedka našli drogy a v tom čase bol v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, prečo by mohol mať motív napomáhať orgánom činným v trestnom konaní, ako uvádzal obhajca. Tieto tvrdenia sú iba dohady a domnienky obhajcu, ktoré neboli v konaní ničím preukázané a podložené.

Výpoveď svedka [REDACTED] je plne podporená i znaleckým dokazovaním znalcov z odvetvia súdneho lekárstva [REDACTED] a [REDACTED], ktorí uviedli, že bezprostrednou príčinou smrti nebohého bol krvácajú šok pri zakrvavení do ľavej podhrudnicovej dutiny pri bodnom poranení spôsobené bodným poranením ostrým predmetom (napr. kuchynským nožom) druhou osobu. Jednoznačne vylúčili obranu obžalovaného a potvrdili, že poranenia nebohého [REDACTED] vznikli s najväčšou pravdepodobnosťou v dôsledku útoku druhej osoby na nebohého, absolútne vylúčili sebapoškodenie ako i verziu obžalovaného z nasledujúcich dôvodov. Znalci vyjadrili záver, že bodná rana u nebohého vznikla pôsobením bodného nástroja, ktorý vnikal do tela poškodeného v smere svojej dĺžky, pričom sila, ktorou nástroj vnikal do tela pôsobila výlučne na dlhú os nástroja, neuplatňovala sa žiadna iná sila smerom do strán, čomu svedčí hladký pravidelný štrbinovitý bodný kanál, ktorý verne kopíroval čepel' noža. Takýto charakter poranenia zodpovedá tomu, že k vbodu a výbodu noža do a z tela došlo rýchlym zasadením noža do hrudníka a rýchlym vytiahnutím a na nôž mohla pôsobiť „iba jedna ruka a iba jedného človeka“, čo úplne vylučuje verziu vzniku poranení podanú obžalovaným. Pri popise vzniku bodného poranenia ako uvádza obžalovaný by s absolútnou istotou podľa vyjadrenia znalcov nepôsobila sila iba na dlhú os noža, ale by sa uplatňovala aj sila do strán, čo by zmenilo miesto vbodu i samotného bodného kanála, t.j. okraje bodného poranenia by neboli hladké a boli by širšie, tiež bodný kanál by bol širší, t.j. nemohli dve osoby pri vzniku tohto poranenia spolu zápasit' o nôž, ako uvádza obžalovaný. V prípade, že by na nôž pôsobila ruka obžalovaného a nebohého zároveň, miesto vbodu by bolo spojené s nárezom, t. j. jednalo by sa o bodnorezné poranenie, nie bodné poranenie. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani nepomer síl obžalovaného a obeť, medzi ktorými bol výrazný hmotnostný nepomer v neprospech obžalovaného, ktorý by nemohol mať dostatok sily na zvrátenie útoku zo strany nebohého ako sám uvádza. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani rezné poranenie na ruke nebohého v dĺžke 7 cm, ktoré je síce nepodstatné vo vzťahu k usmrteniu nebohého, ale svojou lokalitou sa jedná o obranné poranenie a to vo vzťahu k jeho priebehu lokalite a vzhľadu a v prípade popisovania vzniku bodného poranenia ako uvádza obžalovaný, by takéto rezné poranenie na ľavom predlaktí poškodeného ani nevzniklo a to z dôvodu, že v tom prípade by nôž vnikal do hrudníka nebohého [REDACTED] ostrým otočeným doprava z pohľadu tela nebohého, t. zn. ľavému

predlaktiu nebohého by bola v tom prípade privrátená tupá a nie ostrá hrana čepele noža. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani zakrvavenie ruky nebohého, ktoré by v prípade verzii obžalovaného bolo na malíčkovej a nie palcovej strane ruky. Znalci [REDACTED] a [REDACTED] týmto absolútne vylúčili, že k zraneniu nebohého [REDACTED] došlo spôsobom akým sa bránil obžalovaný, pričom i ústne potvrdili svoj písomne vypracovaný posudok, kde súd dáva do pozornosti, že písomný znalecký posudok týchto znalcov bol vypracovaný po preskúmaní pitevného nálezu, ich priamej účasti na pitve a v prípade [REDACTED] i priamej účasti na mieste činu, pričom pri písomnom vypracovávaní posudku nemali k dispozícii informácie o svedeckých výpovediach, ani výpovede obžalovaného, t.j. pri vypracovaní svojho posudku neboli nikým a ničím ovplyvnení. S absolútnou istotou teda vylúčili spôsob vzniku zranení nebohého [REDACTED] ako popisoval obžalovaný aj keď je pravdou, že z počiatku čiastočne verziu obžalovaného bezprostredne po výsluchu obžalovaného znalkyňa [REDACTED] nevyvylúčila so 100 % istotou, avšak po následnom naštudovaní veci a konzultácii s kolegom [REDACTED] a vykonaných šetreniach k tomuto mechanizmu vzniku zranení a vykonaných vyšetrovacích pokusoch, spôsob vzniku zranení nebohého [REDACTED] mechanizmom popísaným obžalovaným zo všetkých vyššie uvedených dôvodov absolútne vylúčila.

Pokiaľ sa jedná o námietky znalcov [REDACTED] a [REDACTED] znaleckej organizácie [REDACTED] z odvetvia súdneho lekárstva k znaleckému posudku [REDACTED] a [REDACTED] k týmto sa [REDACTED] podrobne vyjadrila a poukázala na to, že rezná rana na predlaktí mala v skutočnosti 7 cm, čo je evidentné aj z fotodokumentácie a vyjadrila sa, že ona osobne pri pitve túto ranu prezrela a zmerala, ale bez ohľadu na dĺžku tohto zranenia, ktorú namietajú vyššie uvedení znalci, jedná sa o nepodstatné poranenie vo vzťahu k usmrteniu nebohého, pričom vzniklo pri výbere bodného nástroja z tela nebohého [REDACTED]. Pokiaľ sa jedná o skutočnosť, že s kolegom nezmerali miesto vbodu od stredovej roviny tela nebohého, túto skutočnosť pripustila, avšak zároveň uviedla, že vzhľadom na podrobnú dokumentáciu a jej osobnú účasť pri prehliadke tela a pitve, táto skutočnosť nemala vplyv na závery znaleckého posudku, pretože túto vedeli určiť na základe podrobnej fotodokumentácie a určili ju zhodne v dĺžke ako vyššie uvedení znalci. Pokiaľ sa jednalo o námietky znalcov, že neurčili uhol bodného poranenia voči trom základným rovinám, tak tento nie je pri bodných poraneniach potrebné určiť. Pokiaľ znalci

namietali akým spôsobom mohol páchatel' držať bodný nástroj k tomuto [REDACTED] uviedla, že toto popísali zhodne, pričom zo strany vyššie uvedených znalcov došlo iba k nepochopeniu ich znaleckého posudku resp. v čítaní textu, avšak v tejto otázke sú názory všetkých znalcov totožné.

Súd poukazuje na to, že znalecký posudok [REDACTED] a [REDACTED] nevyvrátil závery pôvodného znaleckého posudku [REDACTED] a [REDACTED], reagoval iba na návrhy obhajoby a vyjadril sa, či zranenie nebohého mohlo vzniknúť mechanizmom ako uvádzal obžalovaný, čo znalecký posudok [REDACTED] a [REDACTED] vylúčil. [REDACTED] a [REDACTED] svoj záver, že zranenie nebohého [REDACTED] mohlo vzniknúť i popisom a mechanizmom ako uvádza obžalovaný nevedeli podporiť presvedčivou odbornou argumentáciou a súčasne nevyhlúčili závery [REDACTED] a [REDACTED] a ani sa nevedeli vyjadriť ku skutočnosti, ktorý z mechanizmov vzniku zranení nebohého [REDACTED], keďže pripustili dve verzie, bol pravdepodobnejší. V tejto súvislosti dáva súd do pozornosti, že je bezpredmetné koľko ročnú prax má za sebou, ten-ktorý znalec, rozhodný je len záver znaleckého posudku a odbornosť posudku ako i skutočnosť, či svoje závery vie znalec i logicky a odborne zdôvodniť, pričom súd posudzoval závery znaleckých posudkov aj v kontexte ostatných zadovaných a vykonaných dôkazov. Pokiaľ obhajoba argumentuje, že záver tohto znaleckého posudku [REDACTED] a [REDACTED] vyplynul z vykonaného vyšetrovacieho pokusu, ktorý je v znaleckom posudku rozpracovaný, súd dáva do pozornosti, že tento vyšetrovací pokus nebol vykonaný v súlade s ustanovením § 157 Trestného poriadku ako i na to, že obdobný vyšetrovací pokus robili i [REDACTED] a [REDACTED] pred vypracovaním posudku ako i po ňom, čo uviedli vo svojich výpovediach, iba tento nezačudovali písomne a dospeli k úplne odlišným záverom.

Ďalšími znaleckými dokazovaniami kriminalistického a expertízneho ústavu Bratislava, odbor prírodovedeckého skúmania kriminalistických expertíz bolo zistené, že v tele nebohého sa našli stopy po omamných a psychotropných látkach a rovnako tak v tele obžalovaného bola zistená prítomnosť stôp po užití diazepamu, konope, metamfetamínu a buprenorfínu z čoho vyplýva, že obe osoby tak obžalovaný ako i nebohý [REDACTED] boli pod vplyvom návykových látok. Obžalovaný sa bránil, že nepožil metamfetamín a uviedol, že v jeho tele boli stopy po tejto látke z dôvodu, že si raz potiahol z fajky hašiš, z ktorej predtým iná osoba užila pervitín a týmto sa snažil preukázať, akým spôsobom sa do jeho

tela dostal pervitín. K týmto skutočnostiam sa vyjadrovala spracovateľka znaleckého posudku [REDACTED], ktorá túto obranu považuje za nepreukázanú a pripustila, že sa jedná iba o hypotézu, ktorú už nie je možné preveriť, bez ohľadu na to, táto skutočnosť nemala vplyv na rozhodovanie o jeho vine alebo nevine poukazujúc na závery znaleckého posudku [REDACTED] a [REDACTED], ktorý sa vyjadrovali k jeho duševnému stavu i v čase spáchania skutku.

Taktiež zo znaleckého posudku znalkyne [REDACTED] z odvetvia psychológie vyplynulo, že osobnosť obžalovaného je diferencovaná bez chorobných ukazovateľov, že je závislý od viacerých návykových látok, jedná sa o osobnosť nezrelú, nezdržanlivú, abnormálne štruktúrovanú s dysociálnymi rysmi a intelektovými a pamäťovými schopnosťami na úrovni priemeru. Obžalovaný má schopnosť vnímať, uchovávať v pamäti a reprodukovať prežité okolnosti zachovanú, no jeho špecifiká vierohodnosť, t. j. vierohodnosť vzťahujúca sa k predmetným skutkovým udalostiam je na rozdiel od svedka [REDACTED] čiastočne znížená a motívom spáchania skutku bolo konanie v afekte - v silnom citovom rozporení, ktorý nemal chorobný charakter. Keďže sa jednalo o konanie v afekte v danom momente nebolo dôležité v akom kamarátskom vzťahu boli navzájom páchatel' a obeť, pretože pri konaní v afekte tento moment obžalovaný neriešil.

Otázkou skutkových zistení bolo aj to, či obžalovaný mohol rozpoznať nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť a či mohol svoje konanie ovládať, pričom podľa záverov znalcov [REDACTED] a [REDACTED] z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorí vyšetrili duševný stav obžalovaného, ani dlhodobé užívanie omamných a psychotropných látok a jeho závislosť nemala vplyv v čase spáchania skutku na jeho rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, v čase skutku sa nejednalo o toxickú psychózu ani o ťažkú intoxikáciu, t.j. obžalovaný v čase spáchania skutku vedel čo robí a plne mohol svoje konanie ovládať, takže ani jedna zo zložiek nebola v dôsledku duševnej choroby vymiznutá. Obžalovaný je voči svojej závislosti nekritický.

Svedkovia [REDACTED] a [REDACTED] sa vyjadrili iba k tomu, čo zo skutku počuli z bytového domu, keďže k nim doliehali hlasy z vonku a tieto ich vnímania nie sú v rozpore s tvrdeniami svedka [REDACTED].

Samotní poškodení – rodičia nebohého [REDACTED] sa k priebehu skutku vyjadriť nevedeli, keďže prítomní pri skutku neboli, vyjadrili sa iba k osobnosti nebohého a k jeho

povahe, pripustili závislosť nebohého na návykových látkach a uviedli, že dochádzal na ambulatnú protitoxikomanickú liečbu do Piešťan [REDACTED], ktorý nebohému predpisoval lieky Suboxon 8 mg, pričom mali vedomosť, že na rovnakej liečbe bol i obžalovaný, no popreli, že by bol nebohý agresívny človek ako tvrdil obžalovaný.

Všetci ostatní svedkovia vypočutí v konaní, a to najmä [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] neboli priamymi svedkami skutku, k tomuto mali iba sprostredkované znalosti, ktoré sa vplyvom ústneho podania značne rozchádzali a súčasne sa všetci vyjadrovali k osobnostným a povahovým črtám nebohého [REDACTED] a obžalovaného [REDACTED], ku ktorým sa vyjadrovali podľa ich aktuálneho priateľského alebo nepriateľského vzťahu k nim a k ich drogovej závislosti, i keď je pravdou, že skoro všetci opísali nebohého za dobrého chlapca, no v poslednom období pred smrťou po odchode jeho matky do zahraničia začal viac užívať pervitín, pod vplyvom ktorého bol nervózny a konfliktný, výrazne schudol a ťažko sa s ním komunikovalo, i keď nemali s ním okrem jednej osoby osobný ani fyzický konflikt, ani neboli takého svedkom. Ani tieto skutočnosti však nič nemienia na tom, že skutok sa stal ako je uvedené v skutkovej vete, i keď súd pripúšťa možnosť, že svojim konaním nebohý mohol vyprovokovať obžalovaného, ale nebolo preukázané, že by obžalovaného nebohý napadol s nožom v ruke.

Obžalovaný od začiatku popieral spáchanie skutku, aj keď na mieste činu bol a mal slovný ako i fyzický konflikt s nebohým, poprel i právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu vraždy, vraj sa iba bránil priamemu útoku zo strany nebohého na svoju osobu.

Napriek tejto obrane, je obžalovaný usvedčovaný zo spáchania skutku vyššie uvedenými dôkaznými prostriedkami a to nielen čo do konania a skutkovej stránky, ale i čo do právnej kvalifikácie, ktorá právna kvalifikácia vraždy je správna s ohľadom na skutočnosti, že obžalovaný opakovane cielene veľkou intenzitou a prudkosťou zaútočil na nebohého s nožom v ruke, pričom sa jednalo o veľký kuchynský nôž s dĺžkou čepele 13 cm, a o útok z bezprostrednej vzdialenosti, keď stál nebohému tvárou v tvár. Z takého konania je nepochybné, že obžalovaný musel vedieť, že môže poškodeného [REDACTED] prípadne i zabiť, nakoľko zaútočil na životne dôležité orgány, keďže mu útočil na oblasť hrudníka, ako vyplýva zo znaleckého dokazovania znalcov [REDACTED] a [REDACTED], ktorí sa vyjadrili k mechanizmu vzniku zranení tak, že tieto boli spôsobené pôsobením

aktívneho násilia, napadnutím inou osobou zraňujúcim predmetom - nožom, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol krvácajúci šok pri zakrvácaní do ľavej podhrudnicovej dutiny pri bodnom poranení. Znalci sa tiež vyjadrili, prečo absolútne vylúčili verziu vzniku zranení nebohého [REDAKOVANÉ] mechanizmom ako popísal obžalovaný, čo vyvracia všetky pochybnosti a preukazuje príčinnú súvislosť medzi úmyselným konaním obžalovaného vo vzťahu k nebohému [REDAKOVANÉ] a vzniknutým následkom - smrťou [REDAKOVANÉ].

S ohľadom na zistený vyššie opísaný skutkový stav, priebeh skutku a spôsob zranenia [REDAKOVANÉ] je teda jednoznačný a zrejмый aj motív konania obžalovaného a jeho uzrovanie s následkom smrti [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na taký intenzívny prudký a opakovaný útok obžalovaného do citlivej oblasti tela [REDAKOVANÉ], takým nebezpečným útočným predmetom, aký obžalovaný použil, je nutné považovať skutok ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1 Trestného zákona. Z konania obžalovaného vyplýva eventuálny úmysel obžalovaného spôsobiť smrť poškodeného [REDAKOVANÉ] a náležité vyrovnanie sa s tým, preto nie je možné skutok kvalifikovať podľa iného zákonného ustanovenia, napr. ako zločin zabitia podľa § 147 Trestného zákona, ktorý predpokladá zabitie z nedbanlivosti. Útok obžalovaného predmetom, ktorý použil, takej sily a prudkosti, do takých častí tela a z takej bezprostrednej blízkosti, vylučujú spôsobenie smrti z nedbanlivosti. Dokonca v Uznesení Najvyšší súd SR č. To 6/02 pripustil nepriamy úmysel vraždy aj keď usmrtenie nie je priamym cieľom páchatel'a, páchatel' ho nechce, ale sleduje iný cieľ, pri svojej aktivite je však páchatel' uzrovaný s tým, že konaním, ktoré realizuje, môže spôsobiť iný následok, napr. smrť, aj keď možno nechcený, vedľajší, s ktorým však ako s následkom možným je uzrovaný, pričom o uzrovaní sa posudzuje z konania páchatel'a, z charakteru tohto konania, intenzity útoku, času trvania útoku, fyzických dispozícií poškodeného a páchatel'a, z miest na tele poškodeného, na ktoré boli útoky vedené, a početnosti atakov a podobne.

Súčasne bolo preukázané, že obžalovaný bol v čase skutku pod vplyvom návykových látok, od ktorých je závislý (je plne závislý na heroíne, marihuane a diazepamom), no jeho ovládacie schopnosti boli v čase skutku znížené a to ani po užití diazepamu pred skutkom, súčasne bolo preukázané, že mal zachovanú rozpoznávaciu schopnosť, preto musel vedieť a vedel, že týmto svojim konaním môže spôsobiť smrť a pre prípad, že túto spôsobí, bol s týmto uzrovaný, čím naplnil subjektívnu stránku skutkovej podstaty obzvlášť závažného

zločinu vraždy minimálne v nepriamom úmysle špecifikovanom v ustanovení § 15 písmeno b) Trestného zákona. Ani konanie obžalovaného po spáchaní skutku, t.j. jeho privolanie pomoci, nevylučuje právnu kvalifikáciu vraždy.

Obžalovaný je nepriamo usvedčovaný tiež listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, a to najmä lekárskymi správami, zápisnicou o ohliadke miesta činu, fotodokumentáciou a zápisom o dychovej skúške, zaistením doličnej veci, fotodokumentáciou z pitvy, zápisnicou o prehliadke tela, pitevným nálezom.

Čo sa týka námietok obhajoby proti odbornosti a záverom znaleckého dokazovania [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], súd tieto vyhodnotil ako účelové a ničím nepodložené tvrdenia, nakoľko znalci postupovali pri ich vypracovávaní v súlade so zákonom a vykonávacou vyhláškou a zaužívanými praktikami, závery riadne odôvodnili a tieto dostatočným spôsobom vysvetlili na hlavnom pojednávaní a tieto nevyvrátili ani znalci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vo svojom posudku.

Z vyššie uvedených dôvodov súd má za to, že skutok bol v obžalobe správne právne kvalifikovaný a v žiadnom prípade nebola preukázaná skutočnosť, že by obžalovaný konal v sebaobrane a že by naplnil znaky nutnej obrany uvedené v ustanovení § 25 Trestného zákona, t. j. že by odvracal priamo hroziaci alebo trvajúci útok, pretože obrana obžalovaného ako vznikli zranenia nebohého nebola preukázaná, nebolo preukázané, že by nebohý napadol obžalovaného, ani že by na miesto činu priniesol zbraň nebohý, naopak obžalovaný spáchal skutok bezprostredne po hádke s nebohým [REDAKOVANÉ] v afekte, to ako opisoval skutok obžalovaný príslušníkom polície bezprostredne po skutku právne irelevantná, súd poukazuje na skutočnosť, že obžalovaný sa môže brániť všetkými spôsobmi, smie uvádzať i nepravdu na rozdiel od svedkov, ktorí vypovedajú pod prisahou a pod hrozbou trestného postihu. Ani zadováženým znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa nepodarilo preukázať, že verzia obžalovaného o jeho obrane je pravdivá a správna, okrem toho ku skutku obžalovaný použil zbraň - nôž proti telu inej osoby, ktorá nebola ozbrojená, túto použil na životne dôležitý orgán nebohého veľkou intenzitou a prudkosťou a skutok sa nestal v súkromí obžalovaného, skutok sa stal na mieste verejnosti prístupnom, odkiaľ mohol obžalovaný kedykoľvek odísť do bytu, od ktorého bol vzdialený niekoľko desiatok metrov, keďže mu v odchode nikto nebránil, namiesto toho sa postavil nebohému, preto aj keby bol obžalovaný napadnutý nebohým, nemohlo by sa

jednať o nutnú obranu, keďže jeho obrana by bola celkom zjavne neprimeraná útoku, spôsobu, miestu a času a okolnostiam vzťahujúcim sa k útočníkovi a obrancovi (ustanovenie § 25 odsek 2 Trestného zákona).

Súčasne súd nezistil žiadne závažné pochybnosti v skutkových zisteniach, pre ktoré by bolo namieste aplikovať zásadu trestného konania „in dubio pro reo“, preto obžalovaného spod skutku neoslobodil.

Súd teda vyhodnotil konanie obžalovaného z hľadiska úmyslu ako nepriamy, eventuálny úmysel podľa § 15 písmeno b) Trestného zákona, keď obžalovaný vedel, že svojim konaním môže porušiť záujem chránený týmto zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený, z dôvodov, ako bolo vyššie uvedené.

Čo sa týka závažnosti činu, súd vyhodnotil skutok ako obzvlášť závažný zločin s najvyššou závažnosťou, nakoľko došlo k nenapraviteľnému stavu a následku - smrti človeka.

Následok činu bol preukázaný na základe znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo. Znalecký posudok bol podkladom pre zistenie aké zranenia poškodený █████ utrpel, aký bol mechanizmus ich vzniku a intenzita útoku, aká bola základná príčina jeho smrti, aké bolo vzájomné postavenie páchatel' a poškodený.

Súd vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že obžalovaný svojim konaním naplnil skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 odsek 1 Trestného zákona po stránke subjektívnej tým, že konal úmyselne formou nepriameho úmyslu v afekte, t.j. pod bezprostredným citovým vplyvom a po stránke objektívnej obžalovaný naplnil znaky vyššie citovanej skutkovej podstaty tým, že poškodeného █████ opakovane fyzicky napadol do oblasti hrudníka zbraňou - nožom, čím mu spôsobil bodné poranenie hrudníka tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a jedno povrchové rezné poranenie na ľavom predlaktí, v dôsledku ktorých došlo ku krvácanému šoku pri zakrvácaní do ľavej pohrudnicovej dutiny s priebodom ľavých pľúc a ľavej srdcovnice, na následky čoho poškodený █████ zomrel. Z dôkazov vyššie popísaných vyplynula príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním obžalovaného a úmyselným zavinením obžalovaného a vzniknutým následkom na záujme chránenom ustanovením § 145 Trestného zákona, ktorým je ochrana ľudského života.»

16. Ústavný súd v prvom rade považuje za podstatné uviesť, že podľa už spomenutej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Ústavný súd teda pripomína už spomenutý obmedzený rozsah jeho právomoci preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov, Trestný poriadok a Trestný zákon nevyvímajúc, viedli k rozhodnutiu vo veci samej. K tomu dodáva, že nepatrí do jeho právomoci zaoberať sa rozhodnutím o vine a treste (II. ÚS 31/94) ani otázkou právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania a o ktorom sa s konečnou platnosťou koná a rozhoduje pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 18/00). Inými slovami, úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy taktiež vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

17. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že argumentácia sťažovateľa je postavená výlučne do sféry skutkových zistení. V tomto smere už najvyšší súd vytkol sťažovateľovi, že „... sa len pokúša do dovolacieho konania duplicitne vnieť odvolací prvok“. Po oboznámení sa so sťažnostnými námietkami dospieva aj ústavný súd k obdobnému záveru, a to tomu, že sťažovateľ predkladá svoju argumentáciu ústavnému súdu ako v poradí ďalšej „odvolacej“ inštancii, ktorá pripadá do úvahy/nasleduje za najvyšším súdom, a to aj napriek tej skutočnosti, že si je sám vedomý toho, že «ústavný súd nie je súdom „tretej inštancie“ a nemá slúžiť k náprave bežných skutkových a právnych omylov všeobecných súdov». Domáha sa prieskumu „ústavnej súladnosti rozsudku v jeho trestnej veci“ a docielenia zamedzenia „porušovania jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie zaručených ústavou a Dohovorom“, avšak bez predloženia relevantnej ústavnoprávnej argumentácie tomu nasvedčujúcej, pričom vychádza čisto a len z vlastnej interpretácie skutkového deja s preferenciou svojho

oslobodenia v kontexte zásady in dubio pro reo opomínajúc tú podstatnú skutočnosť, že ústavný súd ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti dokazovanie nevykonáva, a preto jeho ingerencia do sféry skutkových zistení je limitujúca. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu konštatuje, že tak najvyšší súd ako súd dovolací, ako aj krajský súd ako súd odvolací konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Tak krajský súd, ako aj najvyšší súd vo svojich napadnutých rozhodnutiach primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektovali na sťažovateľom prednesené obhajobné tvrdenia a ním udané pochybenia v skutkových zisteniach a hodnotiacich úsudkov všeobecných súdov, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnili svoje úvahy opierajúc sa o skutkové zistenia plynúce z vykonaného dokazovania a z nich odvodené právne závery, ktoré ústavný súd považuje za ústavne súladné. Ústavný súd poukazuje predovšetkým na závery vyplývajúce z rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 Tk 1/2014 z 29. júla 2014, ktorý bol potvrdený v odvolacom konaní a na ktoré aj krajský súd nadviazal a ktorý detailne spracoval nielen dôkazy predstreté obžalobou, ale aj predložené sťažovateľom vrátane znaleckého posudku vypracovaného ním oslovenými zncami (ako ťažiskového dôkazu, pozn.), ku ktorým sa vyjadril, pričom tieto skutkové zistenia prameniace z vykonaného dokazovania aj podrobne analyzoval. Naopak, boli to práve dôkazy obhajoby, ktoré nepresvedčivo/neúčinne vyvracali obžalobu. V tomto smere ústavný súd poukazuje napr. na judikovaný záver okresného súdu (ktorý bol odobrený aj krajským súdom v odvolacom konaní, pozn.), podľa ktorého „... znalecký posudok [redacted] a [redacted] nevyvrátil závery pôvodného znaleckého posudku [redacted] a [redacted], reagoval iba na návrhy obhajoby a vyjadril sa, či zranenie nebohého mohlo vzniknúť mechanizmom ako uvádzal obžalovaný, čo znalecký posudok [redacted] a [redacted] vylúčil. [redacted] a [redacted] svoj záver, že zranenie nebohého [redacted] mohlo vzniknúť i popisom a mechanizmom ako uvádza obžalovaný nevedeli podporiť presvedčivou odbornou argumentáciou a súčasne nevylúčili závery [redacted] a [redacted] a ani sa nevedeli vyjadriť ku skutočnosti, ktorý z mechanizmov vzniku zranení nebohého [redacted], keďže pripustili dve verzie, bol

pravdepodobnejší.“. Úvahy sťažovateľa o viacerých verziách skutkového deja a jeho poučenia o neprípustnosti pravdepodobných záverov súdov (pozri bod 7, pozn.) sú tendenčnými vyjadreniami v rámci zvolenej taktiky obhajoby a nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Ústavný súd kvituje procesnú aktivitu sťažovateľa a snahu obhajoby o zvrátenie výsledku trestného konania v prospech sťažovateľa, čo je v konečnom dôsledku aj primárnym poslaním obhajoby ako takej, no na druhej strane je potrebné skonštatovať neúspešnosť obhajoby z hľadiska konečného záveru, ktorý bol podporený vykonaným dokazovaním a presvedčivo zdôvodnený. Ako príklad je možné uviesť závery znaleckého dokazovania, tak ako ich vyjadril okresný súd (naostatok je to podľa názoru sťažovateľa kľúčový dôkaz, pozn.) *«Znalci vyjadrili záver, že bodná rana u nebohého vznikla pôsobením bodného nástroja, ktorý vnikal do tela poškodeného v smere svojej dĺžky, pričom sila, ktorou nástroj vnikal do tela pôsobila výlučne na dlhú os nástroja, neuplatňovala sa žiadna iná sila smerom do strán, čomu svedčí hladký pravidelný štrbinovitý bodný kanál, ktorý verne kopíroval čepeľ noža. Takýto charakter poranenia zodpovedá tomu, že k vbođu a výbođu noža do a z tela došlo rýchlym zasadením noža do hrudníka a rýchlym vytiahnutím a na nôž mohla pôsobiť „iba jedna ruka a iba jedného človeka“, čo úplne vylučuje verziu vzniku poranení podanú obžalovaným. Pri popise vzniku bodného poranenia ako uvádza obžalovaný by s absolútnou istotou podľa vyjadrenia znalcov nepôsobila sila iba na dlhú os noža, ale by sa uplatňovala aj sila do strán, čo by zmenilo miesto vbođu i samotného bodného kanála, t.j. okraje bodného poranenia by neboli hladké a boli by širšie, tiež bodný kanál by bol širší, t.j. nemohli dve osoby pri vzniku tohto poranenia spolu zápasíť o nôž, ako uvádza obžalovaný. V prípade, že by na nôž pôsobila ruka obžalovaného a nebohého zároveň, miesto vbođu by bolo spojené s nárezom, t. j. jednalo by sa o bodnorezné poranenie, nie bodné poranenie. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani nepomer síl obžalovaného a obete, medzi ktorými bol výrazný hmotnostný nepomer v neprospech obžalovaného, ktorý by nemohol mať dostatok sily na zvrátenie útoku zo strany nebohého ako sám uvádza. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani rezné poranenie na ruke nebohého v dĺžke 7 cm, ktoré je síce nepodstatné vo vzťahu k usmrteniu nebohého, ale svojou lokalitou sa jedná o obranné poranenie a to vo vzťahu k jeho priebehu lokalite a vzhľadu a v prípade popisovania vzniku bodného poranenia ako uvádza obžalovaný, by takéto rezné poranenie na ľavom predlaktí poškodeného ani nevzniklo a to z*

dôvodu, že v tom prípade by nôž vnikal do hrudníka nebohého [REDACTED] ostrým otočeným doprava z pohľadu tela nebohého, t. zn. ľavému predlaktiu nebohého by bola v tom prípade privrátená tupá a nie ostrá hrana čepele noža. Verzii obžalovaného nezodpovedá ani zakrvavenie ruky nebohého, ktoré by v prípade verzii obžalovaného bolo na malíčkovej, a nie palcovej strane ruky. Znalci [REDACTED] a [REDACTED] týmto absolútne vylúčili, že k zraneniu nebohého [REDACTED] došlo spôsobom akým sa bránil obžalovaný, pričom i ústne potvrdili svoj písomne vypracovaný posudok, kde súd dáva do pozornosti, že písomný znalecký posudok týchto znalcov bol vypracovaný po preskúmaní pitevného nálezu, ich priamej účasti na pitve a v prípade [REDACTED] i priamej účasti na mieste činu, pričom pri písomnom vypracovávaní posudku nemali k dispozícii informácie o svedeckých výpovediach, ani výpovede obžalovaného, t.j. pri vypracovaní svojho posudku neboli nikým a ničím ovplyvnení.». Z predostretých citácií sú celkom zjavné úvahy súdu, ktoré viedli k záveru o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa a, naopak, tendenčne a bezobsažne pôsobia aj podľa názoru ústavného súdu jeho vyjadrenia napr. o tom, že sa odvolací súd „vôbec nevysporiadal so závermi uvedenými v znaleckom posudku zo súdneho lekárstva znaleckej organizácie [REDACTED],... Predmetné trestné konanie, ktoré bolo vedené proti sťažovateľovi tak bolo výnimočné tým, že sťažovateľ predložil súdu ako dôkaz znalecký posudok, ktorý podstatným spôsobom spochybnil ba až vyvrátilo priebeh skutku tvrdený obžalobou. K tomuto znaleckému posudku sa však odvolací súd riadne nevyjadril a s tvrdeniami v ňom uvedenými sa riadnym spôsobom nevysporiadal.“.

V závere ústavný súd zvyrazňuje, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaných rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov ich „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie ich ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti, z hľadiska ktorého sú obidva napadnuté rozhodnutia tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu plne kompatibilné.

18. V súvislosti so sťažovateľom deklarovanej prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

19. Na podporu svojich záverov ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj ESĽP, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997, obdobne aj rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

20. Ústavný súd teda uzatvára, že právne závery krajského súdu a najvyššieho súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil

príčinnú súvislosť medzi týmito napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016